

Aprob,
Avocatul Poporului,
Victor CIORBEA

RAPORT

**privind vizita efectuată la
Secția 26 Poliție din cadrul Poliției Sector 4 București,
la data de 28 noiembrie 2018**

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei efectuate la Secția 26 Poliție din cadrul Poliției Sector 4 București, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată**
- 3. Recomandări**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009, *România a ratificat Protocolul opțional* (denumit în continuare OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984, Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului, fiind desemnat să îndeplinească atribuțiile de *Mecanism Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție* (denumit în continuare MNP).

Scopul MNP, în sensul prevederilor art. 19 raportat la art. 4 din OPCAT, coroborate cu dispozițiile art. 2 alin. (2), art. 35 lit. (a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, *este acela de a examina/monitoriza în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor aflate în locuri de detenție în vederea consolidării protecției acestora împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante*, prin vizitarea, anunțată sau inopinată, a locurilor de detenție.

Prin urmare, în aplicarea mandatului său, potrivit dispozițiilor OPCAT și Legii nr. 35/1997, republicată, antecitate, **la data de 28 noiembrie 2018, MNP a efectuat o vizită inopinată la Secția 26 Poliție din cadrul Poliției Sector 4 București.**

Echipa de vizitare a avut următoarea componență: reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului, respectiv [REDACTAT] - Adjunct al Avocatului Poporului, [REDACTAT] - jurist și [REDACTAT] - medic, consilieri în cadrul MNP, precum și un reprezentant al Organizației Neguvernamentale „Asociația Grupul Român pentru Apărarea Drepturilor Omului” (GRADO) - [REDACTAT].

Vizita a avut ca obiectiv verificarea tratamentului aplicat persoanelor reținute sau private de libertate custodiate de unitatea de poliție anterior menționată.

La sosirea în Secția 26 Poliție București, după finalizarea procedurii de acces în incinta unității de poliție menționată (legitimare și înregistrare), reprezentanții MNP au purtat discuții prealabile ce au vizat obiectivele vizitei, precum și aspecte ce țin de organizarea, condițiile și atribuțiile secției de poliție, cu comandantul secției. În cadrul dialogului, comandantul a dovedit disponibilitate și flexibilitate pentru comunicarea directă cu membrii echipei de vizită, a permis accesul neîngrădit la documentele (registre interne de evidență etc.) și spațiile secției de poliție (birouri personal etc.)

2. Concluziile MNP după vizitarea Secției 26 Poliție București

a) Informații generale despre unitatea de poliție vizitată

Secția 26 Poliție București, subunitate arondată Poliției Sector 4 București, cu sediul în Bd. Metalurgiei, nr. 89, Sector 4, aflată în subordinea Direcției Generale de Poliție a Municipiului București (DGPMB), era organizată și funcționa din anul 2007, în conformitatea cu Legea nr. 218 din 23 aprilie 2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, republicată.

Unitatea de poliție vizitată funcționa în aceeași clădire în care funcționau *Centrul de plasament "Robin Hood" și Centrul de primire în regim de urgență Băieți Sector 4*, la etajul al doilea.

La nivelul Secției 26 Poliție București erau constituite mai multe birouri, respectiv Investigații Criminale, Ordine Publică, Criminalistic și Relații cu publicul.

În cadrul secției **nu exista un centru de reținere și arestare preventivă, însă organul de cercetare penală sau procurorul puteau dispune măsura preventivă a reținerii, pentru cel mult 24 de ore**, conform art. 209 alin. (3) lit. a din Noul Cod de procedură penală (abreviat, NCPP). Această măsură putea fi luată față de suspect sau inculpat numai în cursul urmăririi penale. **La data vizitei, nu existau persoane față de care să fi fost dispusă măsura reținerii și nici persoane conduse spre a fi audiate.**

b) Aspecte rezultate urmare a vizitării secției, a discuțiilor avute cu personalul angajat și examinării documentelor

1. În timpul **vizitării spațiilor** destinate Secției 26 Poliție București, membrii MNP au reținut următoarele:

- în niciun birou din cadrul secției nu lucra un singur angajat cu excepția comandantului secției. De asemenea, în niciun birou nu au fost văzute obiecte suspecte ce ar fi putut fi folosite împotriva persoanelor reținute / arestate preventiv etc. Într-un singur birou era o persoană care discuta cu un angajat al secției;

- **nu erau amenajate căi de acces care să faciliteze deplasarea persoanelor cu dizabilități** (indiferent de handicapul acestora - locomotor, vizual etc.), mai ales că, așa cum s-a menționat mai sus, unitatea de poliție funcționa la etajul al doilea al clădirii;

• **nu exista o cameră destinată audierii, această activitate se realiza, de regulă, în birourile personalului angajat care solicitase audierea;**

• sala de ședințe a personalului, *supravegheată video permanent*, era folosită ca sală de curs pentru pregătirea profesională a personalului angajat, ca sală de așteptare pentru persoanele invitate a fi audiate și, uneori, pentru audierea persoanelor suspecte, reținute și/sau arestate preventiv;

2. În cadrul **discuțiilor** purtate cu comandantul unității de poliție vizitată, acesta a oferit echipei de vizită câteva informații despre modul de lucru, respectiv:

• polițiștii realizau o activitate tactică de patrulare, aceștia fiind prezenți pe teren într-o anumită perioadă de timp, pe un traseu prestabilit, în raport cu cerințele situației operative din raza de competență teritorială;

• decizia de a conduce o persoană la secția de poliție aparținea echipei de patrulare din cadrul Biroului Ordinea publică, care aduceau la secție persoane suspecte de săvârșirea unor fapte ilegale sau pe cele care tulburau ordinea publică sau periclita viața persoanelor sau ofereau date de identitate false, în scopul identificării acestora, numai după ce efectuau verificări prin stație. Procedând în acest fel, numărul de situații pentru care se decidea conducerea persoanelor la secție s-a redus. Persoanele erau încătușate în caz de refuz sau de manifestări violente ;

• perioada de ședere pentru activitatea de identificare a persoanei era cuprinsă între 20-30 de minute și maxim 4-5 ore, în mod *exceptional*, în cazul grupurilor (pentru întocmirea proceselor verbale);

• evidența situațiilor de conducere era consemnată într-un registru separat, denumit *Registru evidență persoane conduse în secție*, înregistrat cu nr. 44 din 08.01.2018;

• **în general, audierile erau înregistrate audio-video, dar existau și situații în care acestea nu erau înregistrate audio-video, iar accesul la aceste înregistrări se realiza numai cu acordul procurorului. Însă, trebuie subliniat că, dispozițiile art. 110 alin. (5) din NCPP impune organelor de urmărire penală obligatia înregistrării cu mijloace tehnice audio sau audiovideo a audierii suspectului sau inculpatului. De la această regulă, legiuitorul a instituit o **excepție**, și anume, nu se va proceda la înregistrarea cu mijloace tehnice audio sau audiovideo a audierii suspectului sau**

inculpatului, atunci **când aceasta nu este posibilă, însă a prevăzut obligația organului de urmărire penală de a indica concret**, în declarația suspectului sau inculpatului, **motivul pentru care înregistrarea nu a fost posibilă**, pentru a exclude o eventuală decizie arbitrară a organului de urmărire penală și o aplicare abuzivă a dispozițiilor de lege;

- potrivit susținerilor șefului Secției 26 Poliție, în anul 2018 au fost înregistrate la nivelul secției 48 de rețineri, 15 persoane arestate și 8 persoane cu control judiciar ;

- până la emiterea Ordonanței de reținere și prezența avocatului puteau trece și 10 ore;

- avocatul din oficiu era desemnat de Barou, la solicitarea secției și nu un avocat indicat (ales) de secția de poliție;

- minorul era audiat în prezența reprezentantului DGASPC/părinte/tutore și avocat ;

- în cazul reținerii (atributul poliției) era anunțat procurorul de serviciu.

Tot în cadrul discuțiilor, șeful secției a antamat și subiectul privind dificultățile întâmpinate de secție, respectiv probleme de personal, deși organigrama era aproape ocupată, în sensul că, spre exemplu, **la Biroul investigații criminale** din cele 30 de posturi erau **neocupate 7 posturi**, personalul era tânăr și nu avea experiență, iar pregătirea inițială a acestuia era de 3 luni, plus tutela cu durata de 6 luni în cazul persoanelor angajate din surse externe.

Referitor la purtările abuzive ale polițiștilor (spre ex.: amenințarea ori lovirea sau alte violențe, emiterea ordonanței de reținere în mod eronat ș.a.), șeful secției a răspuns echipei de vizitare că există o structură specială de control a polițiștilor, precum și un procuror specializat pentru astfel de situații, precizând că, ultimul control care a vizat aceste aspecte a fost efectuat în anul 2017, întrucât, fostul șef al Secției 26 Poliție a fost cercetat și trimis în judecată, sub control judiciar, pentru *purtare abuzivă*, infracțiune prevăzută și pedepsită de art. 296 din Noul Codul Penal (abreviat, NCP). Aceste informații sunt publicate și pe Portalul instanțelor, Judecătoria Sector 4 București.

În privința **duratei reținerii**, comandantul unității vizitate a menționat că procurorii au **opinii diferite**, în sensul că unii dintre aceștia susțin că durata reținerii începe de la momentul în care persoana reținută a ajuns în secție, în timp ce alții consideră că durata reținerii se calculează de la momentul în care persoanei reținute i s-a adus la cunoștință Ordonanța de reținere, în prezența avocatului. Însă, dispozițiile NCPP sunt clare din acest punct de vedere, art. 209 alin. (3) și (10), prevăzând:

• ”În durata reținerii nu se include timpul strict necesar conducerii suspectului sau inculpatului la sediul organului judiciar, conform legii”;

• ”Reținerea se dispune de organul de cercetare penală sau de procuror prin ordonanță, care va cuprinde motivele care au determinat luarea măsurii, ziua și ora la care reținerea începe, precum și ziua și ora la care reținerea se sfârșește”.

3. Examinarea Registrului de evidență a persoanelor conduse în secție, despre care s-a făcut mențiune anterior că era numerotat și înregistrat pe anul 2018, a relevat echipei de vizită următoarele: prezența persoanei în sediul secției de poliție era cuprinsă între 10 minute și 4 ore; **nu era completată la toate persoanele ora intrării/ieșirii din sediul unității de poliție** (spre ex.: la data de 30.10.2018, poziția a 2-a de sus în jos, era menționată ora 15:55, la data de 01.11.2018, ultimele două poziții de jos în sus, era consemnată ora 02:50 etc. – în acest fel, se putea crea **confuzie**, aceste ore putând fi considerate, în funcție de interesul polițistului care a condus persoana la secție, fie ora intrării, fie ora ieșirii, nefiind o altă oră înscrisă); **polițiști de la alte secții erau înregistrați că au intrat/ieșit în secție împreună cu diverse persoane al căror regim nu a putut fi clarificat**; de asemenea, rubrica ”Manifestări sau leziuni fizice la sosire/plecare” avea destinat un singur tabel pentru consemnări, neputându-se identifica momentul la care se refereau aceste consemnări, respectiv la intrarea sau la ieșirea persoanei din secție; în Registru nu erau numerotate persoanele conduse, nefiind completat numărul curent. În legătură cu acest aspect, șeful secției a precizat că în anul 2018 au fost conduse la sediul Secției 26 Poliție un număr de 747 de persoane, din care 2 minori.

c) Referitor la asistența medicală

Așa cum s-a menționat anterior, Secția 26 Poliție București nu avea centru de reținere și arestare preventivă, astfel încât **nu dispunea de asistență medicală proprie și, prin urmare, nu avea nici documente specifice medicale**. Pentru persoanele conduse la secție, necesitatea acordării asistenței medicale, în funcție de situație, era apreciată de organele de poliție.

În cadrul discuțiilor purtate cu șeful secției, acesta a declarat echipei MNP că la introducerea în arest, persoanei i se aducea la cunoștință că, **în caz de necesitate, putea**

beneficia de asistență medicală. Pentru persoana condusă în secția de poliție care declara consum de droguri se solicita Serviciul de ambulanță.

S-a dat exemplul unui caz în care polițiștii secției, prin apelul la Numărul Unic de Urgență 112, au fost solicitați pentru o persoană care a fost victimă a unei violențe. La fața locului persoana în cauză a devenit la rândul ei violentă, motiv pentru care i s-a aplicat o amendă și, totodată, **a fost prezentată la consult medical de specialitate pentru o leziune provocată de conflictul inițial. Urmare a acestui fapt a fost sesizat Parchetul.**

Verificarea *Rapoartelor privind folosirea forței și a mijloacelor din dotare* de către membrii echipei MNP a evidențiat următoarele:

- numărul polițiștilor care au intervenit a fost între 2 și 6;
- **tipul forței utilizate a fost: forța fizică, baston de cauciuc, spray lacrimogen, cătușe. Nu a fost nici un caz de folosire a armamentului din dotare.** În anul 2018 s-au înregistrat 37 de situații de folosire a forței fizice/mijloacelor din dotare. În majoritatea cazurilor s-a folosit forța fizică și/sau cătușele (34 de situații), în 2 cazuri s-a folosit spray lacrimogen și într-un caz s-a folosit forța fizică, spray lacrimogen și bastonul de cauciuc în funcție de amploarea acțiunilor agresive de la fața locului, conform art.33 alin.(4) din Legea 218/2002 – *folosirea mijloacelor prevăzute la alin.(1) nu trebuie să depășească nevoile reale pentru împiedicarea sau neutralizarea acțiunilor agresive* ;

- majoritatea persoanelor au fost conduse la secția de poliție.

Din examinarea *Rapoartelor* a reieșit că **în majoritatea cazurilor, prin intervenția asupra persoanei, acesteia nu i-au fost produse leziuni. Însă, la 3 persoane era precizat că în timpul intervenției s-au produs leziuni de tipul escoriațiilor (ex. : rană superficială, zgârieturi). Or, potrivit *Procedurii privind imobilizarea persoanelor, aprobată prin O.M.A.I. nr.57/2014*, este obligatorie evitarea de natură a provoca vătămarea integrității corporale sau moartea persoanelor.**

Cinci persoane au fost prezentate la camera de gardă a spitalelor de psihiatrie pentru motive diferite, cum ar fi : stare avansată de ebrietate, afecțiuni psihice sau agitație/violență crescută. Pentru o persoană condusă la secția de poliție și care prezenta o plagă tăiată la mână s-a solicitat ambulanța la sediul secției. Persoana a refuzat însă îngrijirile medicale și a solicitat transportul la o unitate medicală.

Prezentarea de către polițist la unități medicale sau solicitarea serviciului de ambulanță pentru persoanele cu probleme medico-chirurgicale s-a făcut conform *art. 39 din Legea 218/2002 – polițistul este obligat să ia măsurile necesare pentru ocrotirea vieții, sănătății și integrității corporale a persoanelor a căror pază o asigură și în special, să ia imediat măsuri ca îngrijirile medicale să le fie acordate de fiecare dată când acestea se impun.*

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/199 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată,
Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

conducerii Secției 26 Poliție București

să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Evitarea de natură a provoca vătămarea integrității corporale persoanelor de către polițiști, conform art. 33 din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, republicată, coroborat cu Ordinul M.A.I. nr. 57/2014, ținând cont că din examinarea *Rapoartelor privind folosirea forței și a mijloacelor din dotare* s-a reținut că un număr de 3 persoane au suferit leziuni de tipul escoriațiilor (ex. : rană superficială, zgârieturi) în timpul folosirii forței de către polițiști ;
2. Înregistrarea cu mijloace tehnice audio sau audiovideo a *tuturor* audierilor, conform dispozițiilor art. 110 alin. (5) din Noul Cod de procedură penală, care impune organelor de urmărire penală obligația înregistrării cu aparatură audio sau audiovideo a audierii suspectului sau inculpatului;
3. Completarea tuturor rubricilor din *Registrul de evidență a persoanelor conduse în secție*, respectiv: numărul curent, ora intrării și ora ieșirii din sediul unității de poliție, manifestări sau leziuni fizice vizibile la sosire și la plecare, având în vedere că la data efectuării vizitei, acestea nu erau completate corespunzător (fie lipseau, fie era o consemnare atât pentru intrare, cât și pentru ieșire);

4. În conformitate cu Normativul din 2013 privind adaptarea clădirilor civile și spațiului urban la nevoile individuale ale persoanelor cu handicap, indicativ NP 051-2012 - Revizuire NP 051/2000, emis de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, amenajarea unor căi de acces care să faciliteze deplasarea persoanelor cu dizabilități, indiferent de handicapul acestora - locomotor, vizual etc. - cu atât mai mult cu cât, unitatea de poliție funcționa la etajul al doilea al clădirii, motivat de faptul că la data vizitei acestea nu existau;

5. Urgentarea demersurilor în vederea ocupării celor 7 posturi vacante din cadrul Biroului Investigații Criminale, astfel încât să fie asigurată desfășurarea activității specifice polițiștilor în condiții optime, fără stres organizațional generat de supraîncărcarea cu lucrări, discordanța între obligația de a rezolva sarcini complexe, în timp scurt (termene limită) și numărul redus de polițiști etc.